

Παγκόσμια ημέρα ελληνικής γλώσσας - ελληνική γλώσσα και πανδημία

Η **9η Φεβρουαρίου**, ημέρα μνήμης του εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού έχει οριστεί ως **Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας**. Μια ιδέα που εμπνεύστηκαν οι ομογενείς της Ιταλίας, και συγκεκριμένα ο καθηγητής Γιάννης Κορίνθιος, έγινε θεσμός. Οι Έλληνες παντού σε όλο τον κόσμο, από τη Νάπολη και το Μιλάνο, την Αλεξάνδρεια, το Παρίσι, τη Μόσχα, το Μόντρεαλ, τη Βαρκελώνη και το Κονγκό, γιορτάζουν την ελληνική γλώσσα με εκδηλώσεις. Λογοτεχνικοί μααραθώνιοι, διαλέξεις και ομιλίες, παρουσιάσεις ελληνικών βιβλίων, απαγγελίες ποιημάτων και ποικίλες άλλες εκδηλώσεις διοργανώνονται στις κοινότητες και τα ελληνικά σχολεία του εξωτερικού.

Στο σημερινό μας άρθρο θα αποδείξουμε ότι η γλώσσα μας που μετρά πάνω από πέντε χιλιάδες χρόνια ζωής αποδίδοντας με ομορφιά και παραστατικότητα τις λεπτότερες αποχρώσεις του ελληνικού πνεύματος, αυτή η ίδια γλώσσα του Ομήρου, του Σοφοκλή, του Καβάφη, του Σεφέρη, του Παπαδιαμάντη και της Καινής Διαθήκης είναι τόσο ζωντανή, ώστε να διαθέτει τις λέξεις εκείνες που η ανθρωπότητα μπορεί να χρησιμοποιήσει για όποιο νέο φαινόμενο προκύψει, αλλά και να πλουτίζεται εκ νέου δημιουργώντας και υιοθετώντας καινούριες λέξεις. Δεν είναι περίεργο εξάλλου αυτό που επισημαίνουν οι Άγγλοι «The Greeks must have a word for it», όταν ψάχνουν να βρουν μια λέξη για να αποδώσουν μια νέα σημασία και δεν βρίσκουν να υπάρχει τέτοια λέξη στη γλώσσα τους. «Οι Έλληνες θα έχουν κάποια λέξη για αυτό», λοιπόν.

Ας αναλογισθούμε αρχικά ότι η λέξη κορωνοϊός ή κορονοϊός ή coronavirus αγγλιστί αποτελείται από τις λέξεις κορώννα και ιός. Η λέξη δε κορώννα προέρχεται μέσω του λατινικού corona από την αρχαία ελληνική λέξη κορώνη, δηλαδή κουρούνα! Ας σκεφτούμε ακόμη πώς ονομάζεται διεθνώς αυτή τη στιγμή η μάστιγα του covid 19, Πανδημία ή αλλιώς pandemia... Η λέξη αυτή χρησιμοποιούνταν πολύ σπάνια, ενώ πλέον βρίσκεται στα χείλη όλων, αναφέρει σε άρθρο της η ανταποκρίτρια του Guardian στην Αθήνα, Έλενα Σμιθ. Εν τέλει, ο όρος που έχει εξελιχθεί στη μάστιγα της εποχής μας, αποτελεί την ακλόνητη απόδειξη της κληρονομιάς της παλαιότερης γλώσσας της Ευρώπης. Αποτελούμενη από τα ελληνικά παράγωγα «-παν (pan)», που σημαίνει «όλα» και «-δήμος (demos)» που σημαίνει «λαός, άνθρωποι», η χρήση της εκτοξεύθηκε κατά 57.000%, σύμφωνα με τους λεξικογράφους του Oxford English Dictionary.

Αν τώρα αναζητήσουμε τις επιδράσεις της πανδημίας στη γλώσσα μας, θα συνειδητοποιήσουμε ότι έφερε στο προσκήνιο του καθημερινού λόγου, λέξεις και φράσεις από την άγνωστη, για το ευρύ κοινό, γλώσσα της επιδημιολογίας όπως οι όροι «κοινωνική αποστασιοποίηση» και «ρυθμός μετάδοσης». Χαρακτηριστικές είναι οι φράσεις όπως «μετάδοση στην κοινότητα» (community transmission), μια έκφραση που χρονολογείται από το 1959 και «διασπορά στην κοινότητα» (community spread), όρος που πρωτοεμφανίστηκε σε έντυπο το 1903. Τέτοιου είδους προσθήκες με διάχυση εξειδικευμένης ορολογίας στο καθημερινό λεξιλόγιό μας δεν είναι πρωτόγνωρο φαινόμενο - άλλωστε η γλώσσα της τεχνολογίας μας έχει ήδη εδώ και καιρό «εκπαιδεύσει» να είμαστε δεκτικοί σε νέα και δη ξενόφερτη ορολογία. Η ιατρική και η δημόσια υγεία δεν θα ήταν δυνατό να μείνουν εκτός αυτής της εξέλιξης κι εδώ είναι που τα Μέσα Ενημέρωσης, καλώς ή κακώς, καλούνται να κάνουν τη δουλειά της επιστημονικής εκλαΐκευσης καθώς η επικαιρότητα το επιβάλλει. Το γλωσσικό αυτό συμβάν αποτελεί περίτρανη επιβεβαίωση της κοινοτοπίας ότι η γλώσσα αποτελεί έναν ζωντανό οργανισμό που μεταλλάσσεται και προσαρμόζεται στις κοινωνικές αλλαγές.

Πρωτάκουστες λέξεις προστέθηκαν ακόμη στο λεξιλόγιο των Μ.Μ.Ε και των πολιτών. Ακούσαμε π.χ. τους όρους επιπολασμό κι επίπτωση, όταν μιλάμε για επιδημία. Ο Επιπολασμός (prevalence) αναφέρεται στον αριθμό των περιστατικών ή κρουσμάτων που ήδη υπάρχουν στον πληθυσμό - κάτι που παραμένει άγνωστο λόγω του ότι υπάρχει η μεγάλη μάζα εκείνων που δεν το γνωρίζουν αν έχουν κορωνοϊό ή όχι. Ο επιπολασμός δεν πρέπει να συγχέεται με την επίπτωση (incidence), που μετρά πόσο γρήγορα εμφανίζονται τα νέα περιστατικά στον πληθυσμό δηλ. ο

επιπολασμός είναι ευθέως ανάλογος προς το βαθμό επίπτωσης και τη χρονική διάρκεια μιας πανδημίας.

You speak Greek
You just don't know it

More than 6.000 Greek words that are used in English

academy, air, airplane, anatomy, angel, architect, aroma, astronaut, athlete, atmosphere, atom, base, bible, biology, box, centre, chair, chaos, character, chorus, church, cinema, climate, clinic, comedy, cosmos, cube, cycle, decade, democracy, devil, diagram, dialogue, diet, diplomat, disc, drama, dynasty, echo, ecology, economy, ecstasy, electric, electronic, energy, enthusiasm, episode, erotic, ethics, euro, Europe, fantasy, galaxy, genetic, geography, geometry, giant, guitar, harmony, helicopter, hero, history, horizon, hormone, horoscope, hour, hymn, idea, idol, irony, jealous, kilogram, kilometer, kinetic, lion, logic, lyrics, machine, magic, magnet, mania, marathon, mathematics, melody, metaphor, meter, method, microphone, microscope, museum, music, mystery, myth, neon, Nike, ocean, Olympic, orchestra, organism, orgasm, oxygen, panic, panther, paper, paradise, patriot, pause, pepper, period, phase, philosophy, photography, physic, planet, poem, pole, police, program, psychology, rhapsody, rhythm, sarcasm, scene, school, sphere, stereo, strategy, syllable, symbol, symmetry, sympathy, symphony, system, tactic, talent, technology, telephone, telescope, theatre, theme, theory, therapy, thermometer, tone, tragedy, triumph, type, utopia, zone, zoology...

A Alpha (ah-fah)	B Beta (bay-tah)	Γ Gamma (gam-ah)	Δ Delta (dell-tah)	Ε Epsilon (ep-sil-on)	Ζ Zeta (zey-zah)
Η Eta (ay-tah)	Θ Theta (thay-tah)	Ι Iota (eye-oh-tah)	Κ Kappa (kapp-tah)	Λ Lambda (lamb-tah)	Μ Mu (mew)
Ν Nu (new)	Ξ Xi (zih)	Ο Omicron (oh-mi-cron)	Π Pi (pih)	Ρ Rho (roh)	Σ Sigma (sig-mah)
Τ Tau (tau)	Υ Upsilon (up-sil-on)	Φ Phi (fih)	Χ Chi (khi)	Ψ Psi (sigh)	Ω Omega (oh-may-gah)

9 Φεβρουαρίου:
Παγκόσμια Ημέρα της
Ελληνικής Γλώσσας
10 χρήσιμες συνδέσεις με
προτάσεις δραστηριοτήτων και
βίντεο

<http://taniamanesi-kourou.blogspot.com/>

Δεν πρέπει τέλος, να αγνοούμε τη συμβολή της πανδημίας στην περαιτέρω ανάδειξη του πλούτου και της πλαστικότητας της ελληνικής γλώσσας υπό την πίεση της έκτακτης ανάγκης. Για παράδειγμα ακούγοντας τους όρους δείκτης θνητότητας (fatality rate) και δείκτης θνησιμότητας (mortality rate) αναρωτιόμαστε, αφού η θνητότητα κι η θνησιμότητα είναι ομόρριζες λέξεις, ποια να είναι η διαφορά. Η θνητότητα αφορά το ποσοστό των θανατηφόρων περιστατικών ως αναλογία των θανάτων σε σχέση με τους νοσούντες. Αντίστοιχα η θνησιμότητα σαν δείκτης αφορά το τελικό ποσοστό των θανάτων στο σύνολο ενός πληθυσμού όταν μελετάμε ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, π.χ. ενός έτους - κι ως εκ τούτου είναι νωρίς ακόμη για να υπολογιστεί η θνησιμότητα της Covid-19 π.χ. στην Ελλάδα αφού προς το παρόν έχουμε να κάνουμε μόνο με το δείκτη θνητότητας μιας και η πανδημία βρίσκεται σε εξέλιξη. Και μαζί της εξελίσσεται αναπόφευκτα κι η ίδια η γλώσσα μας.

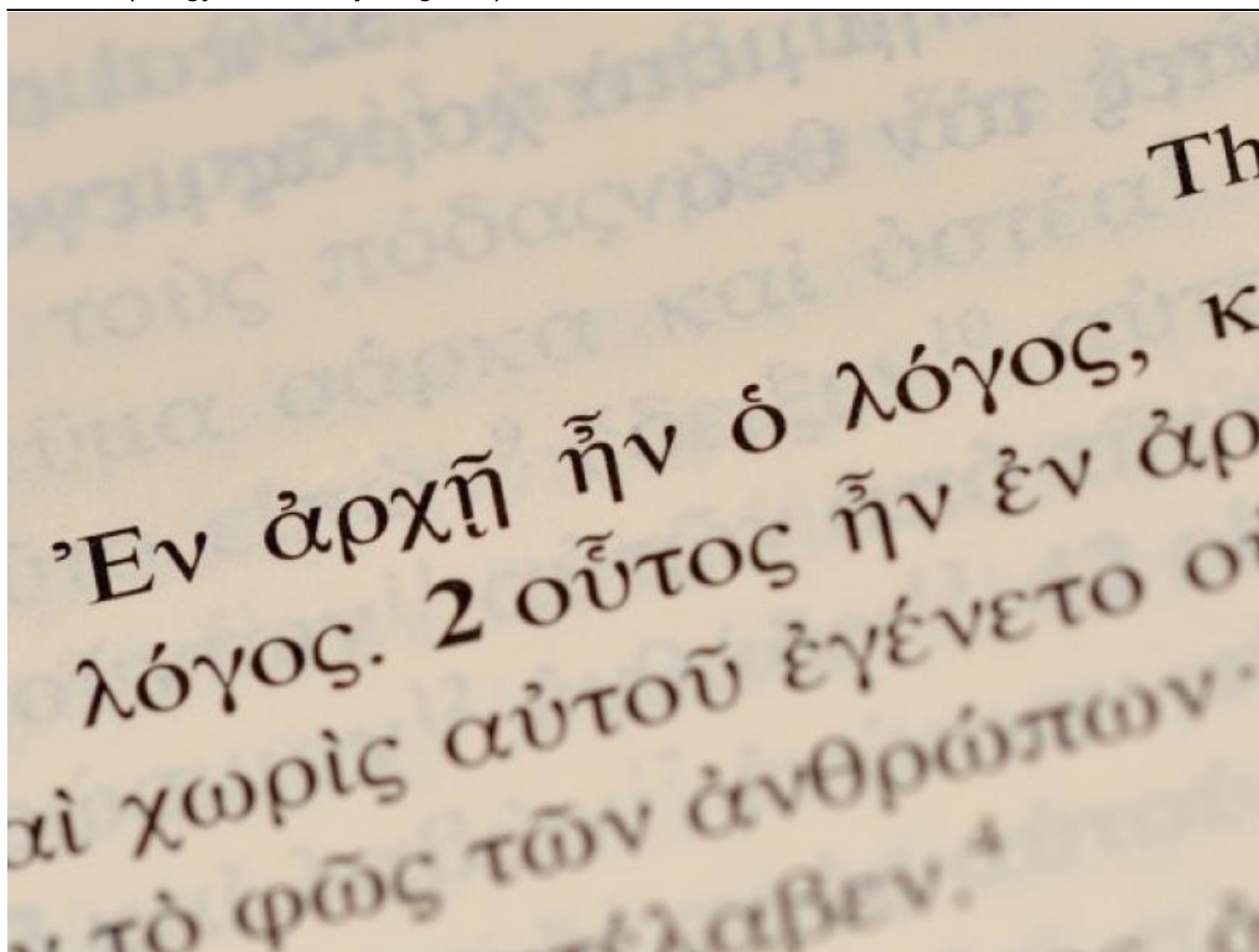
Φυσικά, μέσα σε δυο χρόνια, οι Έλληνες έχουν ενστερνιστεί λέξεις όπως «lockdown», «delivery», «click away», «click and collect» και «curfew» (απαγόρευση κυκλοφορίας) «click inside» (ένα σύστημα το οποίο επιτρέπει στον καταναλωτή να εισέλθει στο κατάστημα εφόσον έχει κανονίσει εκ των προτέρων κάποιο ραντεβού) κ.α «Πρέπει να υπάρξει κάποιο μέτρο», λέει αναστενάζοντας ο Μπαμπινιώτης και στεναχωριέται για το γεγονός ότι πλέον και οι ανακοινώσεις της κυβέρνησης βρίθουν με τη συγκεκριμένη ορολογία, όμως, είναι και ο πρώτος που δηλώνει ότι η γλώσσα εξελίσσεται. Μέσα από τις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν από την πανδημία, η ελληνική γλώσσα έδειξε τη δύναμή της προσφέροντας παγκοσμίως όρους ιατρικούς και όχι μόνο, ενστερνίστηκε νέες λέξεις και φράσεις που την πλούτισαν ακόμη περισσότερο και την κάνουν να προκαλεί ακόμη και σήμερα

(www.protothema.gr/world/article/1187402/oi-new-york-times-psahnoun-pos-proferetai-i-lexi-omikron [1])... Γι' αυτό αγαπάμε τη γλώσσα μας, τη βάση του ελληνικού πολιτισμικού μας επιτεύγματος και φροντίζουμε να τη διατηρούμε ζωντανή!!!

Παραθέτουμε μερικές λέξεις και φράσεις που υιοθετήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας πλουτίζοντας τη γλώσσα μας:

αερολύματα #αντισηπτικό #αύξηση κρουσμάτων #ασυμπτωματικός φορέας #αντιεμβολιαστικό κίνημα #αναγκαστική λήψη μέτρων #απαγόρευση συναθροίσεων #αυτοαπομόνωση #ασπίδα προσώπου #ανοσμία #ασθενής μηδέν #ανέπαφες συναλλαγές #ανοσία αγέλης #άδεια κυκλοφορίας με SMS #αρνητές μάσκας #ανώτερο αναπνευστικό σύστημα #βιολογικό όπλο #γενετιστής #δεξαμεσαζόννη #δείκτης R0 #δειγματοληπτικοί έλεγχοι #διασωληνωμένοι ασθενείς #διασπορά στην κοινότητα #ΕΟΔΥ (Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας) #διεγνωσμένα κρούσματα #έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης #επιδημιολογία λυμάτων #εστία υπερμετάδοσης #εγκλεισμός #έξαρση κρουσμάτων #επιδημιολογικό φορτίο #ευπαθείς ομάδες #επίταξη ιδιωτικών κλινών #ημερήσιος αριθμός κρουσμάτων #ημερήσιος απολογισμός #θνητότητα #θνησιμότητα #ικό φορτίο #ιχνηλάτηση #καραντίνα #κοινωνική αποστασιοποίηση #κοινωνική φούσκα #κλινικές δοκιμές #καθολική χρήση μάσκας #καιροί αποκάλυψης #καμπύλη θανάτου #λοιμωξιολόγος #μαζικά τεστ #μέτρα προφύλαξης #μίνι lockdown #μοριακό τεστ ανίχνευσης #μετάλλαξη (του ιού), #μένουμε σπίτι #μονάδες COVID (στα δημόσια νοσοκομεία) #ΜΕΘ (Μονάδες Εντατικής Θεραπείας) #ξενοδοχεία καραντίνας #ομάδες υψηλού κινδύνου #οδηγίες διαχείρισης κρούσματος #παρενέργειες #Πολιτική Προστασία #πειραματική θεραπεία #προληπτική καραντίνα #ΠΟΥ (Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας) #ρεμδεσιβίρη #SARS ιός #συνωστισμός #σταγονίδια #συνομωσιολόγοι#στο κόκκινο #τοπικό απαγορευτικό #τρόποι μετάδοσης #υπερμετάδοση #υγειονομικός χάρτης #υδροξυλοχλωροκίνη #ύφεση #υποκείμενα νοσήματα #φορέας, #φορτίο περιστατικού #fake news #χειρουργικές μάσκες #χορήγηση αντισωμάτων .

Δικτυογραφία:

- www.athensvoice.gr/greece/685355_ereyna-pos-epireazei-o-koronoios-tin-elliniki-glossa [2]
- <https://lyk-kykkos-b-lef.schools.ac.cy/images/mydocuments/elliniki-glossa/2020-2021/ergasies-tmimaton/ergasia-tmimatos-1.pdf> [3]
- <https://www.ertnews.gr/omogeneia/i-pagkosmia-imera-ellinikis-glossas-sti...> [4]

Διαβάστε παλιότερα άρθρα μας για την παγκόσμια ημέρα της ελληνικής γλώσσας κάνοντας κλικ εδώ για το [2020](#) [5], [2019](#) [6]

by afrodith on Τρί, 08/02/2022 - 19:44

Source

URL:

<http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=el/content/%CF%80%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CF%8C%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CE%B7%CE%BC%CE%AD%CF%81%CE%B1-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B3%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1%CF%82-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B3%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CE%AF%CE%B1>

Σύνδεσμοι

[1] <http://www.protothema.gr/world/article/1187402/oi-new-york-times-psahnoun-pos-proferetai-i-lexi->

[omikron/](#) [2] http://www.athensvoice.gr/greece/685355_ereyna-pos-epireazei-o-koronoios-tin-elliniki-glossa [3] <https://lyk-kykkos-b-lef.schools.ac.cy/images/mydocuments/elliniki-glossa/2020-2021/ergasies-tmimaton/ergasia-tmimatos-1.pdf> [4] <https://www.ertnews.gr/omogeneia/i-pagkosmia-imera-ellinikis-glossas-sti-foni-tis-elladas/> [5] <http://2gym-evosm.thess.sch.gr/drupal7/?q=el/node/2173> [6] <http://2gym-evosm.thess.sch.gr/drupal7/?q=el/node/1740>